

ASSIGNATURES optatives: setembre de 2012

ASSIGNATURA	DESCRIPCIÓ	Material recomanat per aproximar-se al contingut de l'assignatura
<p>Educació per a l'acció crítica (Jordi Solé)</p>	<p>6 ECTS de caràcter optatiu.</p> <p>El propòsit d'aquesta assignatura va més enllà dels estrictes límits professionalitzadors d'un Grau destinat a formar futurs educadors socials. Hi ha en ella una voluntat de promoure el pensament crític amb la intenció de proporcionar eines teòriques i pràctiques des de les que poder comprendre i interpretar els canvis que es produeixen en el món, en la societat i en la nostra pròpia consciència.</p> <p>El primer objectiu d'un pensament crític és el de reflexionar sobre l'existència real i quotidiana en la que tots estem immersos i, a partir d'aquí, trobar la seva causalitat negativa; és a dir, l'explicació de la falsificació a la que la quotidianeïtat de la vida humana i social sotmet el tema de les possibilitats humanes i col·lectives, així com el desenvolupament històric de les nostres societats.</p> <p>Aquest objectiu compromet el pensament crític en una lluita dialèctica que permet definir els àmbits possibles d'emancipació individual i col·lectiva. Per a fer-ho possible cal impulsar l'educació crítica d'un mateix. En l'actual fase històrica del capitalisme globalitzat, aquesta educació crítica passa per un únic camí: el de la presa de consciència i la necessitat d'implicar-se en la ruptura radical de l'ordre socioeconòmic establert, on l'alienació ideològica i el fetixisme econòmic anul·len les capacitats crítiques i creatives dels éssers humans i de les societats. És la recerca persistent d'aquest propòsit el que compromet l'educació amb l'acció crítica i, a un mateix, amb tota una tradició històrica que aposta per una educació negativa.</p> <p>Una educació negativa implica ensenyar als ciutadans a entendre el funcionament de l'ordre socioeconòmic i polític en el que vivim, així com aprendre a desconfiar dels seus administradors i els interessos ideològics que propaguen a través de les diferents estratègies i mecanismes de poder. Tot això anirà apareixent al llarg dels diferents mòduls del manual docent amb l'objectiu de promoure la reflexió crítica, tal i com van proposar -i segueixen proposant- tants i tants teòrics i activistes crítics des dels seus inicis fins a l'actualitat.</p>	<p>Al llarg del semestre s'ha fet el Symbaloo de l'assignatura, una aplicació que permet enllaçar diferents pàgines web; en aquest cas, vinculades al pensament crític i a l'acció política de diferents moviments socials. L'adreça és la següent:</p> <p>http://www.symbaloo.com</p> <p>Per entrar al Symbaloo de l'assignatura cal posar les dades següents:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Adreça electrònica: educacioacciocritica@gmail.com - contrasenya: educrit2012 <p>Així mateix, recomanem la pel·lícula següent:</p> <p><i>El taxista ful</i> de Jo Sol, 2005</p> <p>Recomanem especialment les pàgines següents, si bé estan enllaçades al Symbaloo de l'assignatura:</p> <ul style="list-style-type: none"> - http://www.espaienblanc.net/ <p>Espai en Blanc es un la apuesta colectiva de un grupo de personas que se proponen hacer de nuevo apasionante el pensamiento.</p> <p>elpresentiment.net/</p> <p>El Presentiment és l'arma amb què Espai en Blanc vol intervenir en l'actual combat del pensament.</p>

<p>Globalització i moviments migratoris (Eva Bretones)</p>	<p>6 ECTS de caràcter optatiu.</p> <p>Les migracions són un fenomen clau per a la comprensió de les societats actuals, i un dels que caracteritza amb major contundència la globalització i la generació de processos d'inclusió i exclusió de la ciutadania en els moderns Estats-Nació.</p> <p>Aquesta assignatura ens apropa a la migració, apropant-nos als col·lectius i a les persones protagonistes d'aquests processos: joves reagrupats, infants migrants, persones refugiades, treballadores sexuals, treballadores domèstiques, migrants econòmics... fent visibles les trajectòries i, algunes de les conseqüències de les migracions en els àmbits de vida quotidiana (als nostres barris, pobles i ciutats).</p> <p>Quin fluxos visibilitzen, d'anada i de tornada, a través de les fronteres i dels espais blindats, com l'Europa fortalesa?</p> <p>Quins son els impactes i els costos en origen i en destí?</p> <p>Com afecten les relacions econòmiques, polítiques i legals els seus desplaçaments, forçats i/o voluntaris?</p>	<p>Us proposem una aproximació als continguts de l'assignatura a partir de les imatges:</p> <p>RUIDO. "(...) es una organización integrada por fotógrafos, periodistas y diseñadores, que entiende el documentalismo como una herramienta de reflexión y transformación social(...)" http://www.ruidophoto.com/</p> <p>Cicle Nòmades "Nòmades" és una mostra de diferents expressions sobre la condició nòmada de l'ésser humà. http://www.nomades.tk/</p>
---	--	--

<p>Històries de vida i educació social (Eva Bretones)</p>	<p>6 ECTS de caràcter optatiu</p> <p>Cada vida és única. Cada persona té una història personal (o vàries) per narrar. Les històries de les persones no són les seves vides, però ens apropen a com les viuen. Atansar-nos a les històries de vida de les persones que acompanyem com educadors i educadores és apropar-nos a la singularitat i a la complexitat de tota existència.</p> <p>Les tendències generals existeixen i cal conèixer-les. Però també l'excepció. L'ambigüitat, la contradicció i la indecisió formen part dels processos normatius que mouen tota societat. Que no puguin reduir-se a termes abstractes i teòrics no significa que no existeixin, que no tinguin interès o que no siguin significatius. Al contrari, ens importen. I ens importa perquè volem entendre i mostrar algunes de les causes (econòmiques, educatives, socials, culturals, polítiques...) que generen dificultats de participació en persones i/o col·lectius.</p> <p>Fer visibles els mecanismes que dificulten la participació de persones o col·lectius no significa neutralitzar-los. Tampoc resoldre'ls. Però sí dignificar la vida d'aquells que les pateixen en desculpabilitzar-los. Aquesta és la nostra responsabilitat (i també la nostra oportunitat) amb les històries de vida.</p>	<p>Us proposem dos materials per apropar-vos a algunes històries molt interessants i properes...</p> <p><i>Recuérdalo tú y recuérdalo a otros. Historia oral de la Guerra Civil española, (1979).</i></p> <p>En aquesta obra, Fraser, recupera més de 200 testimonis de la Guerra Civil, fent visibles les vivències i les interpretacions d'aquella població silenciada per una determinada història narrada des de posicions de poder (econòmic, polític, social). Donant-los veu i recordant les experiències d'aquella part de la societat que no apareix als llibres d'història.</p> <p>I la pel·lícula <i>Los hijos de Sánchez</i>, basada en el treball d'Oscar Lewis (1964/1971), aquesta centra el relat en la història de vida de tots els membres d'una família que passa d'un entorn rural a un entorn urbà i com adapten les seves tradicions al nou context.</p> <p>Una interessant versió i/o interpretació de la vida d'una família.</p>
---	---	--

<p>Adopció i acolliment familiar (Jordi Solé)</p>	<p>6 ECTS de caràcter optatiu</p> <p>Aquesta assignatura aborda els fenòmens de l'adopció i l'acolliment familiar tenint en compte el seu impacte en el benestar infantil, així com en les famílies adoptives i acollidores. En els materials docents i les fonts de documentació que s'han preparat pel desenvolupament de l'assignatura s'exposen les diferents situacions que hauran de fer front uns i altres en els processos d'acolliment o adopció familiar, que en cap cas són les mateixes, com no ho són tampoc els tipus d'acompanyament professional que es realitzen des dels diferents serveis implicat</p>	<p>Algunes novel·les:</p> <p>adopció:</p> <p>Asha Miró (2003). <i>La filla del Ganges: la història d'una adopció</i>. Barcelona: Edicions La Magrana.</p> <p>Jeanette Winterston (2012). <i>¿Por qué ser feliz cuando puedes ser normal?</i>. Lumen.</p> <p>acolliment:</p> <p>Vanessa Diffenbaugh (2012). <i>El lenguaje de las flores</i>. Salamandra.</p> <p>Algunes pel·lícules:</p> <p>Truffaut, F. (1959): <i>Los cuatrocientos golpes</i>. França.</p> <p>Hallström, L. (1999): <i>Las normas de la Casa de la Sidra</i>. Gran Bretanya.</p> <p>Sayles, John (2003): <i>Casa de los babys</i>. Mèxic i EE.UU.</p> <p>Planell, David (2009): <i>La vergüenza</i>. Espanya.</p>
<p>Acompanyament residencial i infància en risc (Segundo Moyano)</p>	<p>6 ECTS de caràcter optatiu</p> <p>Es una assignatura eminentment dirigida a mostrar el camp de la protecció a la infància des d'una altra perspectiva: la paraula d'aquells que estan o han estat immersos en aquest camp: educadors/es socials que treballen en centres residencials d'acció educativa, professionals dels equips d'atenció a la infància i l'adolescència, nens i joves que estan o han estat vivint en aquestes institucions, representants de l'administració, altres agents vinculats al treball educatiu i social en el camp de la protecció.</p>	<p>El visionat d'alguna o de totes aquestes pel·lícules, entre d'altres, pot aproximar-nos a diferents visions sobre conceptes com la institucionalització de la infància, el paper de l'adult, les possibilitats educatives, els espais i els temps,...</p> <p><i>Oliver Twist</i> (2005), de Roman Polanski. Adaptació del llibre de Charles Dickens. Ambientada al segle XIX a Londres.</p> <p><i>Les germanes de la Magdalena</i> (2002), de Peter Mullan. Títol original: <i>The Magdalene Sisters</i>. Ambientada a Irlanda a la dècada de 1960.</p> <p><i>Los chicos del coro</i> (2004), de Christophe Barratier. Títol original: <i>Les Choristes</i>. Ambientada a França a finals de la dècada de 1940.</p>

<p>Sociologia de l'exclusió (Segundo Moyano)</p>	<p>6 ECTS de caràcter optatiu</p> <p>És una assignatura que parteix d'entendre l'exclusió social com a procés i com a construcció social d'època, pel que es treballarà en els diferents significants que al llarg de la història han posat de relleu situacions de desigualtat, vulnerabilitat i dificultat social sota altres denominacions: inadaptació, marginació, pobresa</p> <p>Per tal d'incorporar una visió crítica en l'anàlisi dels processos d'exclusió social contemporanis, l'assignatura utilitzarà com a material central el llibre del sociòleg i filòsof Saül Karsz <i>La exclusión: bordeando sus fronteras. Definiciones y matices</i>, qui junt amb Robert Castel, Michel Autès i Monique Saussier ofereixen una mirada crítica i àmplia sobre allò que envolta el procés d'exclusió, incloent conceptes com deslligadura, desafiliació o segregació. Tots aquests autors assenyalen la importància d'esbrinar què hi ha darrera dels processos d'exclusió i dels possibles efectes perversos de certs mecanismes d'inclusió i inserció social. Al llarg del semestre s'utilitzaran altres fonts: pel·lícules, literatura, premsa,... per tal d'atansar-nos a un camp tant actual com delicat.</p>	<p>En aquesta assignatura mantindrem una mirada crítica envers el propi concepte d'exclusió: a què anomenen exclusió, qui és un subjecte exclòs, i segons qui, quins són els límits de l'exclusió,... Així doncs, un es pot apropar mitjançant el visionat d'alguna d'aquestes pel·lícules:</p> <p><i>Los olvidados</i> (1950), de Luis Buñuel. Mèxic.</p> <p><i>Sweet sixteen</i> (2002), de Ken Loach. Gran Bretanya</p> <p><i>La vendedora de rosas</i> (1998), de César Gaviria. Colòmbia</p> <p><i>El verano de Kikujiro</i> (2000), de Takeshi Kitano. Japó</p>
---	---	---

<p>Alfabetització digital (Jordi Planella)</p>	<p>6 ECTS de caràcter optatiu</p> <p>No podem entendre l'educació (i per extensió l'alfabetització) com una acció neutra. Tal i com ens diu un dels pedagogs rellevants de la praxis educativa a llatinoamèrica "<i>si en una época ha sido importante la opción política del educador, hoy lo es más que nunca. Sin esta opción y compromiso se hará cada día más difícil el cambio social</i>", (Franciso Gutiérrez, <i>Educación como praxis política</i>). Amb l'alfabetització passa una cosa semblant: no es tracta que l'educador ensenyi el domini de les tecles, de la navegació, l'art del format, etc. Es tracta que ensenyi a l'altre a ser crític i dinàmic, a dirigir el seu projecte de vida i a que les tecnologies puguin servir-li per assolir els objectius que s'han marcat.</p> <p>Centrarem el contingut essencial de l'assignatura, en com les persones poden apropiarse de les Tecnologies de la Informació i la Comunicació per a funcionar en societat. Defensem que el fet de no fer-ho, de no apropiarse de les TIC, pot comportar disfuncions en la inclusió social d'aquestes persones, i que aquest risc d'exclusió social s'ha de combatre d'una determinada manera, de la mateixa manera que es combaten altres exclusions com les derivades de la pobresa, aspectes de gènere, raça o religió, etc.</p> <p>Alfabetització, accés a l'alfa (la primera lletra de l'alfabet) és en definitiva, l'accés a l'escriptura, a les formes relacionals i comunicatives de les nostres societats. També ho és l'accés a les possibilitats i nomenclatures que el context digital ens ofereix.</p> <p>L'eix articular de l'assignatura és veure, com a partir d'una adequada formació, es poden evitar situacions d'exclusió, i reflexionar sobre com aquest procés de capacitació en l'ús de les TIC ens pot ajudar en les estratègies d'integració social de determinades persones o col·lectius. Allò que ens interessa es proporcionar els continguts necessaris que han de permetre, a aquelles persones que tenen alguna responsabilitat en temes de formació i educació, articular i dissenyar propostes d'alfabetització digital.</p>	<p>Dues propostes:</p> <p>Una pel·lícula, La red social (2010) (Título original: The social Network)</p> <p>I un article: La alfabetización digital como factor de inclusión social: una mirada crítica http://www.uoc.edu/uocpapers/6/dt/esp/travieso_planella.html</p>
---	---	---

<p>Acció socioeducativa i salut mental (Asun Pié)</p>	<p>6 ECTS de caràcter optatiu</p> <p>En aquesta assignatura ens aproximem al fenomen de la bogeria a través de les seves múltiples significacions. Analitzem la realitat del sofriment mental des d'una perspectiva dinàmica i oberta, assumint-la com una entitat no estanca, sinó mòbil, entreteixida als canvis socials i culturals que de moltes maneres la defineixen, l'expulsen o l'acullen.</p> <p>Algunes de les aportacions de l'antropologia mèdica, la sociologia, la psicologia, la filosofia i de la mateixa psiquiatria, ens ajuden aquí a anar reflexionant sobre les diferents maneres a partir de les quals la societat s'ha anat relacionant amb el que hem anomenat bogeria i sobre com aquestes mateixes formes de vincular-se han anat ressonant en la vida dels individus afectats.</p> <p>La bogeria, és una categoria que al llarg de la seva història ha sofert una sèrie de reduccions, ampliacions, esborraments i constriccions que han determinat unes formes específiques de proximitat a les persones que la pateixen. En la literatura que s'utilitza majoritàriament en matèria de salut mental, l'enfocament epistemològic és d'aproximació biomèdica, que sol considerar a l'individu i al seu organisme com a únic i fonamental responsable de la seva problemàtica. Segons aquesta concepció una persona amb problemes de salut mental seria el resultat d'una determinada disfuncionalitat orgànica.</p> <p>La nostra intenció és aquí desvetllar les causes i conseqüències d'aquest tipus d'articulacions i analitzar els possibles beneficis de considerar el sofriment mental com un fenomen de característiques més àmplies, és a dir, relacionat amb qüestions socials, culturals, psíquiques i biològiques.</p> <p>La finalitat d'aquesta assignatura serà poder comprendre la realitat del sofriment mental com un fenomen complex que exigeix, al seu torn, una complementarietat disciplinar, una obertura conceptual i un exercici permanent de reflexió crítica. Un treball d'anàlisi per desvetllar el que poden aportar les disciplines socials a l'hora d'aproximar-se a una problemàtica d'evidents connexions amb l'univers sociocomunitari.</p>	<p>Per apropar-nos a la temàtica de l'assignatura us suggerim un article:</p> <p>CORREA URQUIZA, M.; SILVA, T.; BELLOC, M.; MARTÍNEZ HERNÁEZ, A. (2006). <i>La evidencia social del sufrimiento. Salud mental, políticas globales y narrativas locales.</i> En <i>Revista Cuadernos</i>, 22. Barcelona: UOC-ICA, 2006</p> <p>I per aprofundir:</p> <p>CORREA URQUIZA, M. (2009). <i>La rebelión de los saberes profanos. Otras prácticas, otros territorios para la locura.</i> Tesis doctoral, URV. Tarragona.</p> <p>MARTÍNEZ HERNÁEZ, A. (1998). <i>Has visto llorar a un cerezo.</i> Barcelona, Universidad de Barcelona.</p> <p>MARTÍNEZ HERNÁEZ, A. (2008). <i>Antropología Médica. Teorías sobre la cultura, el poder y la enfermedad.</i> Barcelona, Anthropos, 2008</p>
--	---	---